

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminică
pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Perenoș-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de
schis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscripte nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Apostolii culturii naționale.

Nu sânt tocmai așa îndepărtate timpurile când viața noastră socială și culturală se îngredea în mod destul de marcat prin hotare geografice. Noi românii eram divizați culturalicește în trei provincii, în transilvăneni, ungureni și bănățeni, și n'aveam nici cãiri un punct comun de întâlnire. Fiecare din acest grup căuta să trăiască pentru sine și puține știau unii de alții. Mai ales prin Andrei Șaguna nivelul cultural și social al transilvănenilor a fost ridicat mai sus decât al celorlalți. Sibiiul a devenit, deocamdată pentru transilvăneni, un centru, care revărsa raze de lumină în afară și de unde se propaga cultura și viața națională prin diferitele ținuturi ale țării. Asociațiunea a împreunat în sine toate elementele bune ale amânduror biserici românești și ea a început cu zel apostolatul său. Ori cât de aspru am fi dispuși să judecăm activitatea științifică și literară a acestei societăți românești, meritul ei mare de apostol al spiritului național și succesul ei în ridicarea nivelului social al românilor rămâne necontestat. Pe lângă Asociațiune s'au creiat mai în urmă și alte societăți românești, cari o sprijineau și îndeplineau în cercuri mai restrânse acelaș scop.

Prima instituție a românilor, care a trecut peste frontierele lor provinciale căutând să le ștergă, a fost congresul național bisericesc. Lui i-a urmat mai târziu conferința națională politică. Ambele aceste instituțiuni urmăreau, una scopuri bisericești,

alta scopuri politice, însă amândouă îndeplineau totodată și scopuri sociale-naționale. Atât una cât și alta ofereau ocaziuni ca cercurile sociale românești din toate ținuturile țării să se întâlnească, să se cunoască între ele, să învețe unele dela altele, să se inspire și să se îmbărbăteze reciproc, și să ducă cu sine în ținuturile lor sămânța propășirii în spirit național. Așa am ajuns noi încetul cu încetul să știm unii de alții și să ne împingem unii pe alții tot înainte. Așa am ajuns noi să vedem cum într'un oraș mare situat la marginea răsăriteană a șesului ungar se întârește tot mai mult viața românească și cum ea tinde a deveni un focar al culturii naționale. Drumul cel mare pe care se făcea apostolatul era valea Murășului; pe Someș și pe Crișuri mai rar străbătea câte o veste despre cele ce se petrec în cealaltă parte a românismului. Nici la Sibiiu nu se știa, și nu se știe nici astăzi cine sânt și ce fac bihoreni, sălăgenii, sătmărenii și maramurășenii.

A fost una din cele mai norocoase idei, când s'a luat hotărîrea a croi un drum de apostolat și spre această parte vigoroasă și întinsă a românimei, până aici desconsiderată. Sărbătorile naționale dela Oradea-mare au semnificarea că avântul social românesc dela sud-est se îndreaptă acum și spre nord-vest, și că încep a cădea și ultimele bariere ce ne mai despărțeau. Numai dacă ne dăm seamă că aproape a treia parte din numărul populației românești locuiesc pe acele văi nord-vestice; numai dacă ne dăm

seamă că această a treia parte stă supt în-riurirea unei culturi străine vom înțelege importanța acelor serbări.

Din cei câți se vor fi strâns la Oradea-mare și vor fi văzut cu ochii lor și vor fi auzit cu urechile lor pe frații și mai ales pe surorile lor veniți cu toții dinspre miază-zi, nu se vor fi întors la vetrele lor așa precum au plecat. Inima lor a crescut, încrederea în sine a sporit, și de aici încolo n'au să se mai sfiească a rosti glasul românesc pre-tutindenea. O vorbă dacă este rostită dulce, un cântec, dacă sună melodios, place ori și cui și sânt prețuite de toți.

Dacă însă vorba dulce și cântecul melodios aprinde prin văi uitate flacăra națională și încălzește o lume întreagă românească, făcându o să trăsară, nu mai poate fi vorba de conferințe, concerte, baluri și în genere nu de »petreceri«, ci de o acțiune de apostolat al culturii. Tot cu aceste mijloace la aparență ușoare Asociațiunea odinioară transilvană a parcurs cu succes un drum lung de apostolat, a cucerit un ținut după altul și împlinește în curând o jumătate de secol al lucrării sale stăruitoare. Nu mai poate fi nici o îndoială, că vorba și cântecul românesc dela Oradea-Mare va deștepta vastul Bihor, va apropia de noi ceștialalți pe strimtorății sălăgeni, și va contribui a clădi un pod spre îndepărtății sătmăreni și maramurășeni. Cu toate că la Oradea-Mare avem două scaune episcopopești, cu totul că orașul este încunjurat de trei părți de mase mari compacte românești, el până acum a fost considerat

Noapte venețiană.

Răsună sonore fanfare
Pe mare,
Lumini colorate scânteie
In zare
Și ochi de femeie
Albaștri și negri scânteie
Gând trece o gondolă pe mare...

Viori, mandoline
Și țitire cântă
Și cântul se 'nalță 'n suspine,
S'avântă
Spre zări înstelate, senine
Și cade pe apele line,
Iar apele cântă
Și toate gondolele cântă.

Flori albe 'n ghirlande, buchete
Dansează în aer cochete
Și cad ca o ploaie de stele
Pe ochi de femeie,
Pe ochi ce scânteie,
Pe mâni ce scânteie 'n inele.

Victor Eftimiu.

„Impresii de teatru“.

— Actuala stagiune teatrală. —

Th. Vaudeville : »La Barricade«, piesă în patru acte,
de Paul Bourget.

Reluând seria articolelor mele de teatru, înainte de a intra în studiul critic al noii piese a d-lui Bourget, voi arunca o privire generală asupra actualei stagiuni teatrale, bogată în evenimente artistice. În timp ce autorii moderni cunoscuți, au stat deoparte preparîndu-și operele ce vor apărea în viitoarea stagiune, un autor care părăsise de mult scena, despre care însă se vorbea mereu și a cărui lucrare se așteptă cu o nerăbdare nediscriptibilă, și-a dat tributul său teatrului cu o operă de mare originalitate, despre care critica a vorbit mult, atât într'un senz cât și în celalalt.

»Cocoșul« a cântat de pe scena teatrului Porte-S-Martin imnul la soare; Guitry, cunoscutul artist modern, a apărut în costumul de pene al cocoșului, ceilalți artiști și artiste într'un decor admirabil și în costume originale au interpretat opera simbolică și de o rară fantezie a autorului lui *Cyrano*.

Reclama ce se făcuse în jurul lui Rostand și-a piesei sale, au ajutat poate la succesul material al lui Chantecler, succesul moral, artistic al autorului, însă, a fost foarte scăzut și așteptările publicului înșelate. Totuși este de recunoscut că opera degajă tot Jirismul de care a dat până acum dovadă autorul, toată măiestria lui în factura versurilor și în bogăția rimei.

Dela Porte St.-Martin la Athénée drumul e scurt, acolo însă un alt succes de altă natură, ține afișul;

este piesa lui Tristan Bernard, *le Danseur Inconnu*, la *Gymnase*, Bataille cu la *Vierge folle* obține un succes demn de mlastra piesă a unuia din cei mai sensibili autori moderni. Dar toate acestea își vor primi dezvoltarea lor în viitoarele articole pe cari ne propunem să le dăm cititorilor noștri.

Astăzi rîndul vine ultimei lucrări a dlui Bourget la *Barricade*, care s'ar putea intitula, cum cu multă pricepere spune amicul Eftimiu, »Crâmpete din epoea modernă«.

Și cum s'ar putea numi altfel o piesă în care se agită eterna chestiune a diferenței de clase, în care se pune în evidență lupta între clasa lucrărilor și patroni, în care se dezvoltă teoriile pro și contra socialismului.

Este o piesă »à thèse«, o piesă cu tendință, autorul a vrut să dea o lovitură socialismului, căci în dezvoltarea acțiunii, cel care învinge din luptă este patronul.

Pentru a-și dezvolta teza autorului îi trebuia o intrigă, și a găsit-o în dragostea patronului pentru o lucrărilor, a acestel pentru un șef de grevă, a fiului său, socialist în teorie, pentru fiica unui patron reacționar prin excelență.

Ideia care se degajă din această dramă, moralitatea ei stă în vorbele personajului principal din actul IV: »Clasele sociale sânt ca națiunile. Ele pierd dreptul de a păstra o stare de lucruri, pe cari nu mai au energia de a o apăra«.

Antagonismul dintre clase este necesar și poate deveni binefăcător celei asupritoare, atunci când ea este stimulată prin energia celeilalte.

Teoria dlui Paul Bourget se adapă din legea formulată de unul din cei mai de samă teoreticieni ai sindicalismului, d. Georges Sorel, în celebrele sale »Reflexiuni asupra violenței« : »Vio-

de apostolii culturii noastre naționale ca un câmp situat peste mână, unde n'am avea să tragem nici o brazdă.

Acum societatea românească s'a simțit destul de puternică pentru a-și trimite apostolii săi și în aceste ținuturi binecuvântate de Dumnezeu. Ei și-au făcut intrarea triumfală în capitala Crișurilor românești, și nădăjduim că sămânța aruncată de ei între jocuri și cântări, între bucurie și veselie, pe pământ roditor va încolți, va răsări și va crește. Precum Aradul dela marginea șirurilor de munți locuiți de români pe valea lungă românească a Murășului este pe cale a deveni un puternic centru cultural românesc, tot așa și Oradea-Mare dela marginea altor șiruri de munți românești pe văile Crișurilor de asemeni românești, va ajunge să rivalizeze în această privință cu Aradul. Inceputul a fost greu, celelalte au să urmeze dela sine.

D. Vasile Goldiș la Bârzava. Alegătorii din cercul electoral Radna sânt avizați, că Duminecă, 3 April n., fostul deputat al cercului dl Vasile Goldiș își va desfășura programul în comuna Bârzava, d. a. la orele 3. D. Goldiș va fi însoțit de fostul deputat al Șiriei, dl Ștefan C. Pop, precum și de-o numeroasă suită de intelectuali din Arad. Alegătorii români să se înfățișeze în număr cât mai mare la adunarea de Duminecă, făcând și prin numărul lor mărturie despre conștiința vie a datoriei lor naționale. Ei vor trebui să arate candidaților străini și dușmani nouă, cari, sfidând demnitatea neamului nostru, au cucerit să calce iarăși acest cerc curat românesc, că nu există putere și mijloace prin cari s'ar putea smulge steagul nostru național din mâinile lor.

lența proletară pare a fi singurul mijloc de care dispun națiunile europene abrutizate prin umanitarism, pentru a regăsi vechea lor energie. Această violență forțează capitalismul a se preocupa numai și numai de rolul său material și tinde a l redă calitățile războinice ce posedă altădată. O clasă uvrieră în creștere și bine organizată poate să forțeze clasa capitalistă a rămâne viguroasă în lupta industrială. În fața unei burghezii flămânde de cuceriri și bogate, dacă un proletariat un t și revoluționar se ridică, societatea capitalistă va atinge perfecția sa istorică.

În Barricada lui Bourget, capitalismul este reprezentat prin un mare patron, *Breschard*, unul din cei mai de samă negustori de mobilă de artă din Paris și prin fiul său *Philippe*. Acesta, una din figurile slabe ale piesei, este prea unitar, este prea blând și prea este protopripul copilului bun și ascultător, fiș à-papa, cum zic francezii; el este un om entuziast și pornit, pe care-l vedem la începutul dramei, împărțind cele mai utopicele lusu ale socialismului și recunoscând la sfârșitul ei, în fața barbarilor unei mari greve, necesitatea apăsării, în același timp în care aceeași grevă luminează pe tată, asupra responsabilității sale. Și într'un caz și în altul, războiul între clase a fost educator.

Clasa uvrieră este reprezentată prin o serie de tipuri diverse, dintre cari se detașează în primul rând patru figuri: *Gaucheroud*, *Laugouët*, *Thubeuf* et *Louise Mairêt*.

Gaucheroud este uvrierul vechii tradiții franceze, în care predomină puțin spiritul vechilor corporațiuni: mândru de superioritatea sa profesională, mândru de clasa sa, li repugnă în mod instinctiv înregimentarea în rândurile sindicalistilor moderni. Cu el, lupta dintre clase se ritmează și ajunge la o armonie,

Procese de presă casate.

— 8 procese ale »Tribunii« casate. —

Joi avea să se dezbată înaintea Curții cu jurați din Budapesta două procese de »agitație« pornite împotriva ziarului socialist »Népszava«. Acuzații s'au și prezentat la tribunal, dar aici li-s'a comunicat știrea surprinzătoare că procurorul a revocat acuza împotriva lor...

Măine, Sâmbătă, redactorul nostru responsabil d. Const. Savu, care de trei săptămâni a intrat în închisoarea din Seghedin pentru a-și face pedeapsa de 6 luni la care a fost condamnat pentru »agitație«, — ar fi avut să se prezinte înaintea curții cu jurați din Oradea-Mare, pentru a fi judecat în mai multe procese de presă.

Astăzi, însă, avocatul nostru, d. Dr. Iustin Marșieu, a fost avizat de către tribunalul din Oradea-Mare, prin intermedierea organelor polițiale din Arad, că procesul nu va avea loc, fiindcă procurorul a revocat acuza în toate aceste 8 procese.

Zilele trecute, »Revista Bistriței« anunțase de-asemena că procuratura a revocat procesele pornite împotriva ei. A urmat, Joi, »Népszava«, iar azi »Tribuna«.

Pe semne se dă o nouă interpretare legii despre libertatea de presă.

Biroul de corespondență din Budapesta a și publicat în chestia aceasta un comunicat inspirat, fără îndoială, din cercurile ministerului nostru de justiție. Acest comunicat anunță:

»Guvernul a fixat în programul său și interpretarea cât mai liberală a legii despre libertatea de presă. În consecință, ministrul de justiție Dr. Székely Ferencz a dat ordin să fie revizuite toate procesele pornite de procuratură pentru agitație nu numai împotriva socialistilor, ci și împotriva naționalităților. Procesele în cari nu s'a constatat substrat de crimă au fost casate«.

Ministrul de justiție și-a împlinit făgăduința de-a da legii despre libertatea de

și acesta însă este puțin prea exagerat, pare a fi prea mult ingerul bun al piesei.

Laugouët, din potrivă este lucrătorul modern, inteligent, instruit, curajos, dar care vede în această luptă dintre clase aproape un război religios și cum autorul introduce și în viața lui privată motive de revoltă contra patronatului, prin dragostea ce o au pentru *Louise Mairêt*, uvriera amantă a patronului; revolta lui crește și îl duce la cea mai fanatică acțiune directă, la realizarea acea ce numește *Georges Sorel*: »Ideea-lui catastrofică«. În exaltarea lui este oprit numai de bine facerea muncii.

Între aceste două tipuri este *Thubeuf*, din care s'a crezut că autorul a vrut să facă o eșre în potrivă unuia din șefii mișcării sindicaliste din Paris falmosul *Pataud*. El este arivistul, care exploatează buna credință a muncitorilor înregimentaji în grupul sindicalistilor.

Louise Mairêt este uvriera, care își dă seamă de mistruia ei și rățăcită un moment în rumul vieții se întoarce la clasa din care face parte. O înrîgă amoroasă susține aceste teorii și dau în timpul celor patru acte a dlui Bourget, posibilitatea să-și desvolte teoriile sale.

Această piesă, care a obținut un deosebit succes, deși nu intră în piesele, cari fac admirația noastră, deși este o piesă à thèse, și noi sântem pentru piesele în cari tesa lipsește, căci o piesă de teatru înainte de a susține o idee, ar trebui să rezolve o altă chestie, acea a frumosului, a artei, a vieții; totuși această piesă conține mult adevăr, o destulă mișcare scenică, un suflu de viață circula de alungul ei.

Interpretarea susținută de artiști de seamă a-jută la succesul *Barricadel*.

27 Martie, Paris.

Mihail Bunescu.

presă cea mai liberală interpretare și a intervenit în interesul casării a mai multor procese pornite parte împotriva presei naționaliste, parte împotriva presei socialiste. Ne bucurăm de această intervenție a ministrului de justiție, care curmă o serie de vexațiuni jignitoare și pune capăt unor prigoniri neîndrituite, — dar nu ne putem mulțumi cu această intervenție aproape incidentală.

Casarea proceselor acestora, la intervenția ministrului de justiție, e numai o garanție personală de valoare foarte discutabilă. Nouă ne trebuie însă alte garanții mai puțin legate de persoane: o revizuire a legii despre libertatea de presă și introducerea unor reforme adevărat liberale, în cari nu fie vorbă nici de cauție, și nici să se dea »agitației« înțelesul elastic pe bază căruia, cu ajutorul unui apel la patriotismul juraților, procurorii pot stoarce condamnare necondiționată a oricărui acuzat dacă e naționalist sau socialist.

Ministrul nostru de justiție ar trebui să lucreze pentru introducerea acestor reforme chiar și în interesul justiției, pentru a întări în cetățeni respectul pentru legile țării și credința în imparțialitatea justiției. Și garanțiile personale nu sânt proprii să inspire acest respect și această credință.

Supt guvernul coaliției, procuratura descoperit »agitație« în niște articole, cari, aceiaș procuratură nu mai găsește »agitație« — îndată ce guvernul s'a schimbat...

Concluziile se impun dela sine. Garanțiile personale nu pot mulțami un popor care e convins despre dreptatea cauză pentru care luptă și așteaptă dela guvern nu o politică de impresii personale, ci garanții materiale.

Deocamdată luăm act despre casate proceselor.

Scrisori din București.

Oltenii emigrează. — Întru întâmpinarea regelui Petru. — Român dezertor din garnizoana imperială din Petersburg. — Un proces al fiului lui Heliade. — Moștenitorii străini. — Liga din Giurgiu.

București, 17 Martie.

Un primejdios curent de emigrare se observă dela un timp încoace în România. Nu este vorba de nemții din Dobrogea, cari, nemulțumiți cu producția solului acestei provincii, în cari au vădit diferite părți ale Rusiei, își vând tot ce au în pleacă. O emigrare a străinilor, ori cari ar fi, poate fi până la un punct păgubitoare din punct de vedere economic. Din punct de vedere național, ea nu poate decât să ne bucure. Așa precum ne bucură de pildă plecarea falmosului jidoc *Porn*, care a părăsit zilele acestea țara, îndreptându-se spre alte țărâmurii.

E vorba de cea mai energică și mai sănătoasă ramură a poporului românesc, de oltenii lui *Vladimirescu*. Aceștia au început să-și plecească țara apărută cu sângele părinților lor și au început să plece spre America. Simptomele sunt cât se poate de îngrijitoare. România este o țară care poate să mai primească un plus de populație, fără ca tratul actualilor locuitori să se îngreuiereze. Vin aici, mai ales la orașe atâți străini cari fac afaceri frumoase și trăesc un trai ușor. Vin germani și unguri, vin sârbi și bulgari, dar se întorc mai târziu în țara lor cu bani frumoși. În întreagă Peninsula Balcanică România este în vită ca un fel de Eldorado, unde se pot pricepe toți aceia, cari în țara lor sânt urmăriți de știție sau de nenoroc. N'avem decât să ne arțăm o privire asupra Moldovei. Au năvălit acolo toate elementele netrebnice din Rusia, cei habotnici jidanii, oamenii, cari nu se pricep la cultivarea pământului, cari nu au înțeles la înoc

alcineva. Această vorbire de program a talmăcit-o și în românește notarul G. Ionescu din Ciuci care se pare că prin un lapsus lingual a spus că: »Așa să-l trăiască Dumnezeu pe candidatul nostru, precum o ținea el pe dreptate! La ce un rominaș din fund a întrerupt strigând: «Așa să-l trăiască Dumnezeu pe el și pe pruncii lui precum o ținea cu noi!»

Publicul de față se înholba cînd la acel rominaș, cînd unii la alții, neștiind ce să-i răspundă. S'a aflat însă un alt orator Costina Lăea (învățător pensionat în Hălmașiu), care pe cit e de întunecat în ființa sa, pe atît de zăpăcită a fost vorbirea ce a ținut-o în numele alegătorilor romîni, cari tocmai așa vād de bucuroși pe Laia ca și pe Almai.

La acest tîmbălău a luat parte numai un singur preot din H... (?) și doi învățători pensionați — fie-le rușine — apoi un număr de vr-o sută de venetici unguri, jidani și cițiva prăpădiți de romîni, aduși mai puales de administrație de prin părțile Hălmașgiului.

E interesant cum d. baron Solymossy care venise din Borosineu cu automobilul ca să sprijinească pe colegul său Oliver — a dorit să se întreție cu un baron. Așa în grabă i-au și găsit pe unul »Péngü« din Mosășel cu care a vorbit una alta, și care motocosit fiind ca de obicei, l-a întreat pe baron: «Măria Ta ai venit cu cocia asta fără cai?»

Baronul ia răspuns: da ió!

— Apoi a dumitalei?

— Da a mnyó!

— No dară că dumntea trebuie să fi mare domn...»

După banchet s'a împrăștiat compania întregă cam sămășgătită de rezultatul realizat de mult iubitului lor candidat, ducînd în inimile lor speranțe îndoiioase, apoi în burte papricaș »á la Steiner« și în căpățîna amezală...
Un alegător.

Din cercul Radnel primim următoarele:

Primarul din Cicir, Nicolae Gurban cu preșitorul te portie Gligor nádaban și juratul Gheorghe Conta tu umblat cortășînd între poporenii din Cicir ca să și lea pielea turcului pentru papricași și țigări. Dar oată isprava lor a fost că au strîns pe cițiva inși — fără voturi.

Disciplină săsească.

Intre sașii din cercul Hărman (comit. Brașovului) cu un număr considerabil de voturi românești s'au lvt mai mulți candidați cari au și învopeput agitația. Era primejdia că voturile săsești, caunari dețin majoritatea, să se desbine.

Atunci comitetul central din Brașov, Kreis-schus-ul a convocat pe alegătorii sași din cercul Hărman la o consfătuire. S'a hotărît următoarele: 1. Nici un alegător sas din cercul Hărman să nu se angajeze pentru vre un candidat.

2. Nici un alegător sas din cerc să nu facă uiva făgăduința că se va obține dela vot. 3. Să se fie o adunare a alegătorilor din cele 4 ceruri din țara Bărsii în care candidații își vor rosti discursurile — program. Va urma o alegere prealabilă și candidatul proclamat de majoritate va fi us candidat la alegere, iar la alegere toți alegătorii sași din cercul Hărmanului se îndatorează să participe la alegere și a vota pe candidatul oficial al partidului.

La alegerea prealabilă candidații se vor îndara înainte de a și rosti cuvîntările că vor rebenunța la candidatură dacă majoritatea săsească vor și proclamă. Alegerea prealabilă va avea loc cu probabil în 17 Aprilie.

Hotărîrile din Hărman sînt o pildă de disciplină săsească vrednică de imitația noastră.

Contele Tisza candidat officios la Arad.

Partidul guvernamental din Arad a proclamat ieri cu »mare însuflețire« pe contele Tisza candidatul său la mandatul din Arad.

E neîndoios că în timpul scurt de cînd guvernul s'a schimbat, partidul guvernamental a făcut mai ales în Arad mari cureștiri. Cu toate acestea ar fi greșit să se oreadă că partidul kossuthist de aici e zdrobit. Aradul e un vechiu cuib kossuthist. Industria e toată kossuthistă. Numai goțul jidovesc e guvernamental. Populatarea lui Barabás a scăzut, dar nu-i în-

vinsă, încât contele Tisza va avea o luptă grea, cu sfârșit nesigur.

Dacă va mai candida și d. Kristóffy, atunci lupta va fi și mai îndărjită. Voturile românești cresc deci și mai mult în preș și ajung hotăritoare. E cu atît mai mare deci nevoia de organizarea noastră în vederea unei atitudini hotăritoare.

Candidați unguri.

Ministrul Instrucției, contele Zichy János a declarat că primește candidatura pentru mandatul orașului Erlau (Eger). O deputațiune de 200 de persoane din Erlau va veni la Budapesta ca să i ofere în mod oficial candidatura.

La Bobró va candida contra deputatului național slovac d. Franz Skiciak preotul Holuska, slovac cu program popular.

La Hunteoara partidul guvernamental a proclamat candidat pe profesorul de tehnică Söpkéz Sándor.

Un candidat democrat e Bródy Ernő la Nagyszöllös.

La Bazin partidul popular desfășură o propagandă întinsă. Naționalștii, ne fiind în majoritate, vor sprijini pe Oykos Mihály, care a făgăduit votul universal, egal și secret.

La Abrud candidatul ungar guvernamental Rosenberg Gyula și-a început turneul. Sâmbătă merge la Roșia.

La Turda e candidat kossuthist armeanul Vertán Endre.

Polónyi nu a pactat cu guvernul.

Un ziar din capitală a vestit că d. Polónyi, fostul ministru de justiție ar fi pactat cu guvernul ca el să cedeze primul-ministru cercul IV din Budapesta, în schimb va avea cercul Léva.

Magyar Távirati Iroda desminte știrea asta în mod officios și spune că informația asta nu-i decât o glumă reușită.

Situația politică.

Kristóffy contra lui Tisza — candidat la Arad?

Ziarele din capitală aduc știrea că la Arad d. Kristóffy are de gând să-și puie candidatura. D. Kristóffy va candida cu programul partidului muncii naționale, dar candidatura lui va fi o candidatură de luptă contra contelui Tisza. D. Kristóffy e autorul moral al agitației pentru votul universal și se spune că ar vrea să înceapă lupta pe față contra contelui Tisza care e adversarul cel mai înverșunat al acestei reforme.

Intr'adevăr d. Kristóffy vine la Arad Duminică 10 Aprilie. Partidul socialist proiectează să-i facă o primire grandioasă. Organizatorii primirii vor cere poliției înlăturarea oricărui cordon și au primit răspunderea pentru garantarea buneii rînduiei. Ei vor să dovedească că atunci cînd vine un aderent al votului universal nu-i nevoie de asistența poliției și că poporul îl primește cu urale și cu flori, pe cînd pe Tisza l'a primit cu strigăte ostile și cu ouă clocite.

Nu putem să știm însă dacă d. Kristóffy vine anume pentru a-și pune candidatura sau numai spre a rosti un discurs de polemică cu cuvîntarea contelui Tisza, rostită tot la Arad.

Declarațiile dlui Justh la Ungvár.

Ieri d. Justh a fost la Ungvár unde candidatul partidului său, unul din zurbagii cei mai de rînd ai partidului, Visontai Soma și-a desfășurat programul. Oaspeții au fost primiți cu mult alai. Orașul a fost pavoazat. La gară d. Justh a fost așteptat de o mare mulțime. Socialiștii din oraș s'au înfățișat corporativ.

La întrunirea ce s'a ținut d. Justh a rostit un discurs mai lung. A vorbit despre tumultul din ședința din urmă a camerei. A spus că nu se poate mira de acest lucru regretabil pe care nu-l aprobă, dar protestează împotriva exploatării acestui fapt din partea celor cari vor ca țara să se închine fără aman vrăjmașilor.

A atacat pe urmă pe primul-ministru și pe secretarul general Ieszenszky care face alegerile. Oricine poate prevedea că după alegeri guvernul acesta va avea viață scurtă. Dacă prin mijloacele corupțiunii și presiunii va dobîndi chiar majoritatea, vom face cu neputință guvernarea acelor cari îngrămădesc una după alta ilegalitățile.

În privința reformei electorale oratorul cere în mod hotărît legiuirea votului universal, egal și secret, cu păzirea bine chibzuită a intereselor naționale ungurești. (Aplauze). Nu împărtășește vederile lui Tisza și Kossuth cari afirmă că poporul nu-i copt încă pentru reforma asta. Dar oare cenzul material va face poporul mai copt? Kossuth voia ca dreptul electoral și puterea să rămăie tot în mâinile celor de azi. Dar tocmai în interesul independenței țării trebuie să dăm puterea în mâinile poporului țării. Clasa bogată care deține azi puterea sprijinește totdeauna guvernul, încât nu vom putea conta la ea în lupta îndărjită ce ducem pentru țară.

Di Jus'h a declarat și asupra cooperării cu sârbii radicali.

Răspunde potrivnicilor că va coopera mai bucuroși cu cei cari sînt gata a lupta pentru neastărnarea politică și economică a țării decât cu acei cari se angajează a zdrobi drepturile națiunii și dau Vieni mână de ajutor.

După dl Jus'h a vorbit Visontai care și-a desfășurat programul. Seara s'a făcut o retragere cu torțe și s'a dat un banchet.

Congresul votului universal.

Clubul Saskör din Budapesta a hotărît că se alătură la mișcarea începută pentru dobîndirea votului universal și că va participa la întrunirea ce se va ține în 3 Aprilie.

Clubul a lansat un apel către cetățeni, rugându-i să participe la congres. Apelul e iscălit de 600 de coroane.

Instalări de prefecti.

Budapesta, 1 Aprilie. Azi au mai fost instalați prefectii Esterházy Kálmán la Cluj, Meszlényi Pál la Gran și Péchy Imre la Zălau. La adunarea congregației din Zălau din partea românilor a vorbit avocatul Dr. Gheorghe Papp.

La Bistrița a fost instalat prefectul Fejérváry Jenő. Congregația l-a votat încredere unanită și a reprobat agresiunea săvârșită de opoziție împotriva primul-ministru.

La Aiud, majoritatea a votat guvernului încredere cu 88 de voturi contra 35. Românii s'au abținut dela vot.

Ședința saborului.

Agram, 1 April. Se credea că după furtuna ce răscolise ieri spiritele, nici ședința de azi a saborului nu va avea o decurgere liniștită. Banul Tomasich însă totuși nu e o persoană atât de antipatică, nici chiar partidelor opoziționiste, ca ele să împedice cu orice preș mersul vieții constituționale abia reînăugurate. Azi saborul a avut o ședință relativ liniștită și opoziții n'au provocat nici o scenă mai turbulentă.

Ulere și manșete mai frumoși cură-
ște fabrica de spălat cu aburi —

UNIÓ

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102.
— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

S'a discutat proiectul bugetar. Raportorul proiectului, deputatul *Pinterovici* a ocupat deficitul bugetar prin neregularitățile săvârșite de guvernul banului Rauch și a stabilit principiul că bugetul nu constituie o chestie de încredere pentru guvern. Banul nici n'a cerut votarea bugetului ca o manifestație de încredere. Saborul va vota totuși bugetul pentru a asigura astfel mijloacele vieții constituționale.

Partidul dreptului constituțional intrerupe mereu pe raportor. Președintele chiamă pe mai mulți înși la ordine.]

Deputatul *Genersich* vorbește pe lung atacând majoritatea, care — zice el — a ajuns să fie majoritate din bunăvoința aceluia bărbat, care timp de 20 de ani în șir a dus Croația din dezastru în dezastru. Așa cum s'au realizat azi normele unei vieți constituționale, s'ar fi putut realiza deja de mult. Oratorul spune, că sorginta nenorocirii Croației e centralizarea afacerilor financiare în Budapesta și faptul destul de dureros că Croația n'are dreptul de a-și face singură conturile.

Intreruperi: Nu ne luptăm împotriva persoanelor!

Un glas din majoritate: Nu, ci împotriva morilor de vânt.

La ora 1 ședința se intrerupe, pentru a se continua după amiază.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Turburări țărănești în Grecia.

Atena, 1 Aprilie n. Din Tesalonia vin din nou știri neliniștitoare despre turburările țărănești. Autoritățile n'au fost în stare să reprime mișcarea. În județul Larissa au fost arestați 40 țărani și 3 preoți.

Moștile amenințate de țărani sânt păzite de miliție.

Țăranii nemulțumiți avuseră de gând să atace chiar și orașul Larissa, dar planul lor a fost descoperit și garnizoana din Larissa întărită.

De-asemena sânt ocupate de trupe și liniile căilor ferate.

Rechemarea ambasadurilor Greciei.

Atena, 1 Aprilie. Ministrul de externe a adresat tuturor ambasadurilor Greciei un ordin în care îi îndrumă să prezinte curților scrisorile lor de rechemare și să se întoarcă numai decât la Atena.

Alegeri noi în Anglia.

Londra, 1 Aprilie. Ministrul președinte *Asquith* a rostit ieri în Camera deputaților un energic discurs în care a declarat că guvernul e hotărât să grăbiască rezolvirea definitivă a crizei.

Cercurile politice văd în declarația aceasta anunțarea unei noi, dizolvări a parlamentului și publicarea de alegeri noi cari probabil vor avea loc în luna Maiu.

Partidele au și început pregătirile pentru campania electorală.

Discuția bugetului a fost amânată până la 4 Aprilie.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 1 Aprilie n. 1910.

— Pentru Ioteria »Reuniunii femeilor române din Arad« au mai sosit următoarele lucruri de mână:

Dșoara Cristina Popovici, Bichiș, un mijloc de masă, cusătură pe etamină.

Dșoara Vioara Cheveresan, Pecica, un mijloc de masă și un oșeg bănațenesc.

Letiția Cheveresan, elevă în cl. III. civ, Arad, o tăviță croșetorie.

Dșoara Eleonora Moraru, Arad, o pelerină croșetarie, două tăvițe asemenea croșetărie.

Dna Ecaterina Tatu, Arad, o periniță pentru canapea, cusătură pe etamină.

Valeria Puta, elevă în cl. IV elem. Pecica, 3 tăvițe croșetarie.

— Sașii din Orăștie împotriva românilor. Citim în »Libertatea« din Orăștie:

»Ungurii din Orăștie se înțelesese să țină pe ziua de Rusaliile apusene o consfătuire proprie a lor, având ei a-și regula acolo unele-alte din treburile lor de casă, a-și limpezi unele păreri ce îi deosebesc în cele politice, și să se sfătuiască ce ținută să ia oare în fața nouelor alegeri? Prin o convocare în foaia maghiară din loc, ei nici n'au poțtit pe nimenea, decât pe maghiari la această consfătuire.

Primarul orașului nostru însă, care își pierde tot mai mult cumpătul și bărbăția ce să cere și să șede unui om pus în locul lui, — s'a luat după conducătorii maghiari și a intervenit la aceea să nu țină ei sfat politic așa în cerc familiar, de casă, ci să-l cheme și pe el și cu el și pe concetățenii sași, că doar și ei poțtesc să și ia partea — bine înțeles ca oaspeți, ca tolerați în sfatul concetățenilor maghiari!

Ungurii, cari nu i-au chemat pe sașii la sfatul lor de casă, fiindcă de când e Orăștie și nația săsească în ea, la așa ceva sașii nu s'au dimis, ci de au avut ceva de sfătuit, au sfătuit în clubul lor național și în celalalt club (ori cluburi) le-au înștiințat numai în scris, în limba lor maternă, despre hotărârea lor — s'au bucurat peste măsură și îndată și-au schimbat aranjamentul, au ținut întâi un sfat mai mic, mai restrâns, bine înțeles unguresc, și în acela au dat scaun și primarului sas, să spună ce are pe inimă, firește că în casa altuia, în limba aceluia, nu în a mamei sale. Și primarul a spus, că să aibă ungurii de grijă, că doar ei nu pot lua singuri lupta de alegere în acest cerc, numai în tovarășie cu sașii! Și ei, chiar nerugați, uite, vin cu toată umilința și-i roagă pe maghiari să facă bine să-le primească și voturile lor, că vor fi fericiți de le pot pune la îndemâna lor, a maghiarilor.

Ungurii s'au bucurat de această neașteptată îmbulzeală cu dragoste din partea concetățenilor sași.

Și de ce toate acestea? De frica românilor, față de cari s'a arătat volnic, neloyal, călcător de înțelegere și răpitor!

Scump plătește primarul nostru sas cutezanța nesocotită ce și-a permis față de români! Pe care de n'o comitea, prin toate aceste umiliri, n'avea lipsă să treacă!«.

— Catastrofă de tren. Din Triest se telegrafiază că ieri s'a pornit în port o boră puternică, pustiind întreg țărmul mării. Vântul a fost atât de puternic încât a aruncat un vapor departe în mare. În apropiere de stațiunea Muggia, vântul a răsturnat un tren de persoane. Vagoanele s'au ciocnit cu putere, sfărâmându-se aproape cu desăvârșire. Dintre călători 4 au murit și 3 au fost grav răniți. Numărul călătorilor ușor răniți trece peste 20.

— Hotărâre lăudabilă. Ni se scrie: Antistia comunală din Gurba a hotărât zilele trecute ca banii comunel să se depună de aici înainte la bănci românești: la »Lunca« din Boroșneu și la »Codrul« din Buteni.
Faptă lăudabilă.

— Advocat român în Zombolya. Ni se scrie: D. Dr. Ioan Berariu, avocat, fiul dlui G.

Berariu vice-președintele mesel orfanale din mișoara și a deschis cancelarie advocațială în locul nostru judecătoresc din Zombolya (Torontal) unde, de când există acest cerc mai fost avocat român, ci tot nemți reneș ovrei. Intr'un timp scurt de când a venit în nostru d. Berariu, a desvoltat o activitate gență foarte lăudabilă față de cauzele românești ceace mă îndeamnă să-l recomand tuturor mânilor noastre de pe aici să-l sprijinească alerge cu toate afacerile lor la dânsul (O).

— Moartea lui Lueger. Surorile regelui Carol Lueger au răspuns la telegrama de doleanță trimisă de camera română, prin toarea scrisoare, adresată dlui M. Pherekydesedinte al camerei române.

»Adânc mișcate de probele marelui simpat care se bucură pe lângă poporul românesc lubitul nostru frate care se odihnește acum Domnul, ne permitem a exprima Excelenței stre, mulțumițiile noastre cele mai profunde tru cuvintele pline de mângâiere ce mi le-așisat și vă rugăm ca să binevoiți a exprimerel deputaților români sentimentele noastre mai adânci de recunoștință pentru partea roasă ce au luat la durerea noastră.

Bine voiți a primi, domnule președinte, siunea celui mai profund respect cu care sale domniei voastre umile servitoare, Hilda Lueger, Roza Lueger.

Prințul Lichtenstein, șeful partidului social din Austria, a răspuns prin următoarelegramă la condoleanțele adresate cu ocazia lui Carol Lueger de cavalerul de Flondor, partidului național român din Bucovina.

»Pentru sincerele condoleanțe ce adresatăcazia morții neuitatului și distinsului Carol Lvă rugăm să primiți din partea noastră asigmulțumirilor celor mai sincere«.

— Un dar marinos. Comuna biserică Valea mare, comitatul Arad, aduce și pe acale profunda sa-mulțumită institutului »Crdin Brad pentru suma de 200 de coroanată pe seama școlael noastre confesionale acolo, care se clădește acuma.

Dorim institutului mult progres, iar comto ilor lul viață îndelungată, virtute și puter lauda și bucuria celor ce-i încunjoară și mului nostru într-g. În numele comunei cești: *Ioan Seracu*, preot; *Mihai B* episcop.

— Fundațiune militară. Cu p aniversării de 80 de ani a Maj. Sal August) dl căpitan Augustin Schütz regimentul 3 de husari din Arad, în înființarea unei fundațiuni militare ca poarte numele »Franz Iosif Huldig Stiftung für längerdienende Unterodes K. u. K. Husarenregiments Graf Hadik No 3. Scopul fundațiunii e rarea subofițerilor reangajați.

Di A. Schütz adresează un apel tuturor ofițerilor activi și în precum și foștilor membri ai acestui giment.

Contribuirile (sume mai mici de 10 nu se primesc) sânt a se adresa la Aradi Takarékpénztár«.

— Cometa Halley se apropie. Observul astronomic din Viena a primit erigramă din Zepce (Bosnia), prin care Dr. feld, medic, anunță că Miercuri dimine orele 6 și 4 minute, câteva clipe înainte săritul soarelui, a zărit cu ochii liberi pe meta lui Halley.

Din observator cometa aceasta a fost mai pe urmă, la 10 Martie, când — ajuns apropierea soarelui — a fost întunecată.

— Cometa Halley, apropiindu-se acum de va putea fi văzută tot mai bine, înainte ritul soarelui, cătră apus.

▼	ANUNȚURI!	▼
▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunel«.	▼

Osândă confirmată. Azi s'a desbătut Curtea de casație din Budapesta procesul de »agitație« al părintelui Dumitru Bogoeievici, fost paroh în Rudăria. Părintele Bogoeievici zisese odinioară, cu o ocazie mare, credincioșilor săi, următoarele vorbe vinovate: »Aveți grijă de biserică, ca să n'ajungă pe mâinile străinilor!« Procurorul l-a dat pe părintele Bogoeievici pentru aceste vorbe judecării și a izbutit să-i joare o pedeapsă de 6 zile temniță și 20 proane amendă. Curtea de casație a întârziat azi judecata asta a forurilor inferioare, adînd încă o dată că justiția maghiară e la acelaș nivel la toate forurile judecătorești în țară.

Nouă revistă. Primim la redacție numărul următor al unei reviste »Familia«, care va apărea dată pe lună în Romanpetre. Noua revistă e o revistă pentru »literatură, instruire, petrecere și mor« și costă pe an 5 cor. Proprietar editor al acestei reviste, care apare în mărime de o coală, este un obșnuit, e d. Ioan Țintariu, iar redactor responsabil Dorin.

In numărul întâi se publică, în traducere românească, »Szózat« de Vö ösmarty. Cităm strofe dela început:

Tot cu credință să cuprinzi
Maghiare, țara ta,
In care leagănul ți-a stat
Mormintul îți va sta.

In nici o parte de pămînt
Adăpostit vei fi (?),
Aici s'aștepți tu soarta ta,
Aice vei muri!

Pămîntul ăsta e sfințit
Cu sînge strămoșesc
Și suvenir de un mileniu (!)
De dînsul să lipesc!

Nici restul articolelor nu ne convinge despre necesitatea înființării acestei reviste — lunare. Dacă ei nu s'a simțit până acum.

Erupția vezuvului Aetna. Din Catania se telegrafiază că erupțiunile Aetnei nu conținesc. Masele de lavă înaintează astăzi cu o iuțială mai mică decât ieri. În seara, la orele 8, s'a simțit un cutremur de pămînt, urmat de noi erupții.

Călătoria lui Zeppelin la Viena în iulie 1910. Contele Zeppelin s'a hotărît a face în iulie viitor călătoria fagăduita de împăratul Wilhelm încă de anul trecut, la Viena și Ischl. În 1909, împăratul Franz Iosef a fost pe lacul Constanța. Era vorba să se facă atunci o călătorie cu un Zeppelin. Dar nu s'a putut, căci atunci Zeppelin făcea călătoria la Berlin.

Atunci împăratul a încredințat pe Zeppelin că să vină primii cu mare bucurie la Viena. Nu va merge pe drumul cel mai scurt, prin Irol, Salzburg și Salzkammergut; ci prin Bregenz, Salzburg, Ischl, Dunăre și pe linia Dunăre până la Viena.

S'ar coborî la Pădurea Simmeringului. Parcul austriac va eși în întâmpinarea Zeppelinului.

Trecerea regelui Petru al Serbiei prin România. Ni-se telegrafează din București: In vederea sosirii regelui Serbiei prin țară șalupa »Grivița« a plecat ieri din Galați la Reni spre a eși în întâmpinarea suveranului. Pe bordul șalupei erau Gusti prefect de Covurlui, contra amiral ustașiu, comandantul marinei militare, Sagny, și alte persoane oficiale.

Totodată va pleca și iactul comisiunii austriece pe bordul căruia se vor afla d. ministrii austrieci și ministrul Serbiei la București și membrii comisiunii.

Vasul »Russ« pe care se află regele Serbiei va pleca din Reni la ora 6 și va trece prin dreptul portului Galați.

Monitoarele române vor trage salve sărbătorind trecerea regelui Petru; asemenea la

T. Măgurele canonierile noastre vor saluta prin salve trecerea vasului »Russ«.

Tifos exantematic în Budapesta. Eri a murit în spitalul din Budapesta muncitoarea Adamovics. Cazul acesta e al 13-lea caz de moarte de când s'a ivit tifosul. In cursul zilei s'au mai îmbolnăvit 3 inși. Numărul total al bolnavilor, îngrijiiți în spital, e 65 (29 femei și 36 bărbați).

Holeră. Din Londra ce telegrafiază că din Bairut ar fi sosit șirea că în Dschedda și Medina de câteva zile s'a ivit holera. Până acum au murit 6000 oameni.

Arestarea unei contese la München. Din München se telegrafiază că acum câteva zile a fost arestată acolo contesa Sofia Schönborn. Arestata este soția contelui Friedrich Schönborn, care, făcînd împrumuturi de un milion de lei, a provocat declararea în stare de faliment a tatălui său.

Printre creditorii contelui Schönborn și a contesei Schönborn, născută princesa Cantacuzino (?) se află și un elvețian.

Acesta a dat celor doi soți bani pe ipotecă. Puțin în urmă, elvețianul constată că a fost tras pe sfoară și el începu să amenințe cu autoritățile.

Tatăl contelui se declară gata de a achita datoria, dar în acelaș timp el fu declarat în stare de faliment.

Contesa fu arestată la München; urma contelui nu s'a putut găsi.

Astăzi, contesa Schönborn a fost pusă în libertate contra unei cauțiuni de 50 000 mărcl.

Anuarul Baroului. Ni se cere publicarea următoarelor: Am început se tipăresc lucrarea mea (statistică și publicație de autobiografii), »Anuarul Baroului« ediția pe 1910 și aș dori se reproduc cât mai multe nume și adrese (însotite de scurte note biografice) ale advocaților români din Ardeal.

Avîs confrăților, de aci, până mai este timp. Petru Ghăcioiu, avocat Craiova (România).

Necrolog. Primim următorul anuș funebrel: Subscriși cu inima frîntă de durere anunțăm trecerea din aceasta viață a preacumpului soț și tată Iosif Popoviciu, paroh de Bochiș, în tîmplată în 29 l. c. la 7 ore a. m. după un morbo scurt provăzut cu sf. taine, și a dat nobilul său suflet în anul vieții 50, al preoției 25 și al căsătoriei 25.

Inmormântarea scumpului în Domnul adormit se va săvârși în 31 l. c. la orele 1. d. m. Bochiș, la 29 Martie 1910. In vecl pomenirea lui! Ana Popoviciu născ. Chirilă, ca soție. Cornel și Victor ca fii.

La croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 172. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

SZTOKAI
LUGOS SÓS SAVANYÚVIZ

Cronica socială și artistică.

Concertul d-șoarei Cella Delavrancea în Sibiu. Ni-se anunță: In 7 April st. n. va concerta în Sibiu celebra pianistă, d-șoara Cella Delavrancea filca d-lui Barbu Delavrancea, marele scriitor și devotat prieten al nostru.

D-șoară Cella Delavrancea, se știe este absolventa conservatorului din Paris unde a obținut primul premiu. D-sa a dat mai

multe concerte, mai ales în Paris și București, cu cel mai strălucit succes. Ziarele franceze au fost pline de laudă la adresa tinerei artiste române. Ne aducem aminte și de debutul ei din București, care a fost o adevărată sărbătoare a elitei și lumii artistice.

Acum că distinsa artistă trece și la noi, o salutăm cu bucurie și nu ne îndoim că publicul nostru iubitor de artă va profita de ocazie pentru a lua în număr cât mai mare parte la concertul celebrei artiste.

Conferința soc. »Petru Maior«. Studenții universitari români din Budapesta vor ținea o întrunire literară Sămbătă, 2 Aprilie n., orele 7 seara, în sala »Tiszviselök Egylete« (VIII Eszterházy u. 4 part).

Se va citi o conferință despre Titu Maiorescu, și se vor face lecturi din autori români moderni. In program sânt luate și câteva puncte muzicale.

Conferință despre imunitate și seroterapie. Duminecă, la 27 Martie n., a desvolat în Brașov dl Dr. P. Nistor, medic în Zerneșt, o conferință interesantă despre imunitate și serotarapie. A explicat pe înțelesul tuturor, ce se înțelege prin imunitate și cum se poate ajunge aceasta, apoi mijloacele și procedura de imunizare contra boalelor mai cunoscute, cum sânt vărsatul, turbarea, tifosul etc., precum și aplicarea serurilor.

Publicul a aplaudat viu pe conferențiar.

ECONOMIE.

Serbarea pomilor. Cu începerea din 1910, Reuniunea română agricolă sibiană, dorind să contribuie în măsură și mai mare la îndrăgirea culturii pomilor, obișnuita plantare a altoilor, dăruiește membrilor din cutare localitate, o va însoți de o anume serbare școlară, la care parte să ia obștea din comună și din comunele învecinate. Cum în primăvara de față plantarea altoilor se va face în comuna Mag, comitatul Reuniunii s'a adresat către parohul Alexandru Vlad de-acolo cu următoarele șire:

Cuvioase părinte,

După cum în deobște este cunoscut, Reuniunea noastră agricolă a îmbrățișat a toată căldura cultivarea pe scară întinsă a pomilor. In acest scop ea distribuie pădureși și altoi, ține prelegeri și cursuri de pomărit, aranjază expoziții de poame împreunate cu împărțire de premii, dăruiește an de an membrilor săi din câte o locație câte un măr altoit de soi superior și rentabil etc, toate aceste cu scop de a deprinde populațiunea la cultura în masă a cât mai puține, dar cu atât mai căutate soluri de poame.

In conformitate cu programul nostru de lucru in anul de față se vor dăru cu meri altoiți membrii noștri cu locuința în Mag.

Cu abatere dela trecut și un scop, ca și prin această lucrare a noastră să contribuim la cât mai marea îndrăgire a populațiunei cu cultura pomilor, hotărâre am luat, ca de plantarea pomilor dăruiești. ce să va face supt conducerea trimișilor comitetului nostru, să legăm anume serbări, la cari să asiste obștea de acolo și eventual și din comunele învecinate. Lucrul ni-l închipuim astfel: al oii cei destinăm pentru comuna Mag, vr'o 50 bucăți, li dăruim elevilor mai mari de școală cari supt conducerea Cuvioșiei Tale și a corpului didactic să pregătească de pe acum la loc potrivit și după toate prescriesele gropile de lipsă, iar in ziua, ce se va defige pentru plantare, plantarea s'o săvârșască supt conducerea și după îndrumările de esmiișii noștri, tot elevii, cari devin stăpânii și îngrijitorii ulteriori ai pomilor plantați. Pentru plantare să serviască grădinile

părinților copiilor, cimitirul, curțile, școala de pomi și eventual vre-un drum din comună.

Pentru ca lucrul acesta să fie cât mai atrăgător, bravul corp didactic de acolo cu concursul Cuvioșii Tale, să instrueze copiii de școală în cântări, în declamațiuni, în exerciții gimnastice etc., cu cari să se producă în ziua plantării și în fața publicului adunat.

« Aceste premerse îndrăznim a vă ruga cu frățască dragoste să binevoiți a convoca de urgență o conferință a frunțașilor de-acolo, în care, atât Cuvioșii Ta cât și domnii învățători, să dezbateți această afacere, să designați elevii de școală, cari vor fi dăruiți cu pomi, să alegeți ziua, în care să se facă plantarea și stabiliți programul definitiv al sărbării pomilor.

Despre cele statorite să ne încunoștiințați și pe noi spre a putea face de cu vreme publicațiunile și celelalte, ce se țin de sărbare.

Oropile pentru pomi să se facă de 100—120 cm. largi și de 50 cm. adânci. Pământul mai deasupra, ca mai bun, să se pună de o latură, iar cel scos din fundul groapei, ca mai sărăcăcios, de cealaltă latură a gropii.

Mulțumindu-vă înainte pentru ostenețele, ce le puneți în serviciul acestei cauze bune, vă rugăm să primiți expresia dragostei noastre frățești.

Sibiu, 23 Martie 1911.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«. *Pant. Lucașu*, președinte, *Vic. Tordășianu*, secretar.

Reuniunea sodalilor români din Cluj. Primitiv la redacție raportul general al comitetului Reuniunii sodalilor români din Cluj, adresat către adunarea generală. Supt președinția d-nului Eugen Pop Păcurar, vicepreședinția dlui Petru P. Bariș și secretariatul dlui Andrei Pora, comitetul ne face într-o broșură frumoasă, o dare de seamă care are dreptul să conteze la interesarea noastră a tuturor. Este un început foarte lăudabil organizarea aceasta a meseriașilor români de prin centrele industriale, unde primejdia de-naționalizării este așa de mare, încât îndurăm aci cele mai mari pierderi etnice și cari ne amenință a nu vedea întemeiată niciodată această clasă socială în organismul nostru-național. Că domni aceștia au isbutit să adune într'un mănunchiu pe meseriașii români din Clujul ungu-resc, este un merit al lor incontestabil. Vedem din raport, că o parte mare a tinerimii noastre universitare și-a dat concursul ei meseriașilor. Un fapt foarte îmbucurător și acesta. Reuniunea a împărțit haine între 56 de ucenici de meserii în sumă de 486 cor. 14 fil., are *local propriu* înzestrat cu aranjamentul potrivit pentru convenire. Nu se face însă nici o pomenire despre biblioteca reuniunii. Intre sprijinitorii mai însemnați al reuniunii comitetul numește pe d-nul Iosif Oarga, secretar de bancă și institut »Economicul« din Cluj. Cu D-zeu înainte!

Plata grânelor din Aradul-Nou

1 April 1910.

Vremea anormală a stricat încălta și sămănăturile de toamnă, asupra sămănăturilor de primăvară a avut însă fără îndoială o înrăurire rea. E de porit o vreme domoală și ploioasă, ca starea sămănăturilor să se mențină și mai departe.

S'a vândut azi:

grân 2—800 mm.	12.50—12.70
orz mm.	6.10—
ovăș mm.	6.70—
secară mm.	8.10—
păpușoi 300 mm.	5.60—5.65

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 k/g

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 26 Martie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Oriz nou

De Tisa — — — — — 28 K. 95—30 K. —
Din comitatul Albel — — — — — 28 » 80—29 » 80 »

De Pesta — — — — —	28 »	90—29 »	— »
Bănățanesc — — — — —	28 »	95—29 »	— »
De Bacica — — — — —	28 »	60—29 »	— »
Secară de calitate I. — — — — —	19 »	75—20 »	05 »
Secară de calitate mijlocie — — — — —	19 »	55—19 »	65 »
Orzul de nutreț, calitate I. — — — — —	14 »	75—14 »	95 »
Ovăș de calitate I. — — — — —	15 »	70—16 »	— »
Ovăș de calitate a II. — — — — —	15 »	40—15 »	60 »
Ocuruz — — — — —	14 »	80—15 »	— »

BIBLIOGRAFII.

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică	cor. 1.—
Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I	cor. 2.—
partea II-a	cor. 1.50
Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse	cor. 5.—
Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria.	cor. 3.—
Mitropolitul Sava Brancovici	cor. 1.50
Amintirea lui T. Cipariu	cor. —50

În institutul de arte grafice și editură »Minerva« din București au apărut următoarele scrieri ce se află de vânzare la *librăria »Tribunei«*.

Björnsterne Björnson, Veselul ștregar, trad. de N. D. Ciotari. Prețul cor. 1.50.

M. Eminescu, Articole politice. Pr. 80 bani.

A. Mirea, Caleidoscop, v. II. Pr. cor. 1.50.

H. Balzac, Moș Goriot, trad. de R. Baltag, pre cor. 2.—

E. Lovinescu, Viața și opera lui Grigor. Alexandrescu, pr. cor. 2.—

P. Cerna, Poezii, pr. 2.—

Radu Rosetti, La capătul pământului. Note din călătorie, pr. cor. 2.—

Em. Gârleanu, Nucul lui Odobac, pr. cor. 1.50.

Gustave Flaubert, Doamna Bovary, trad. de L. Dauș, pr. cor. 2.—

D. Negru, Cum ne naștem, Cum trăim, Cum murim, Știință popularizată, pr. cor. 2.—

Petru Dulfu, Cântece și povești. Prețul Cor. 1.50.

Din »Biblioteca teatrului Național« au apărut n-rele: 6. *Diavolul*, de Fr. Molnar. Prețul —35 bani, — 7. *Ultimul vlăstar*, de N. Panade. Prețul 35 bani și 8. *Prostul*, de L. Fulda. Prețul 50 bani.

Din »Biblioteca Minervei« a 30 bani au apărut n-rele.

63. V. Caralvan — Domnița Iliana.

64. Nuvele italiene.

65. A. Theuriet — Prăvălia la doi crapi.

66. E. Zola — Cum mor oamenii.

67. I. Turghenieff — Intăia iubire.

68. A. de Amicis — Din împărăția iubirii.

69. E. Theuriet — Nuvele.

70. H. Taine. — Despre natura operelor de artă.

71. H. Murger. — Balade.

72. A. Gorovei. — Datinele noastre la nuntă.

73. S. Masian. — Suflete stînghere.

74. Maxim Gorkhi. — Conovalow.

La fiecare broșură să se adauge și 10, 20 fil. porto postal.

La *Librăria »Tribunei«* se află de vânzare:

I. Russu-Sirianu: La Roma, schiță din călătorie » 2.—

Dr. E. Babeș: Diagnoza » 3.—

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. postal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: *Librăria »Tribunei«*, Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

Ioan Chera. T. Tamand. Am primit 12 cor. abonament până la 1 Oct. 1910.

Traian Petrov. Vinga. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Iuliu Putcovici. Timișoara. Am primit 4 cor. abonament pe 1910 întreg.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și col.

Josif Drăgan

creitorle domeniului de moda engleză

Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca

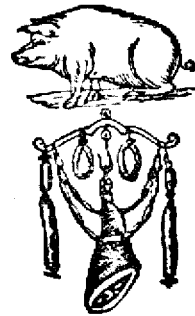
(Lângă prăvălia Czillér).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pe publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din mitatele vecine. Haine în rate avantajoase arătate ca în străinătate. Executare specializată. Cialități de materii engleze, scoțiene și din țară de cartea de modă și gust. Mare asortiment de ve moderne. Comandele se execută prompt și conștiinț.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cărnărie
Sibiu-Nagyszeben, Reispergasse 8

Recomandă specialități de prima calitate de cărnați, slănină și articlii de cărnărie, precum carne fină (kaiserfleisch), cîrnaț slănină cu alu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezon de iarnă măleși și aîngerete specialități de măleși și aîngerete, pastete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, ș. a. La comănde mari și prețuri mari

Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comandele sunt a se adresa la firma de mai sus.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Reisper-gasse Nr. 7-9,
al d-nei **Johanna Jekell,**

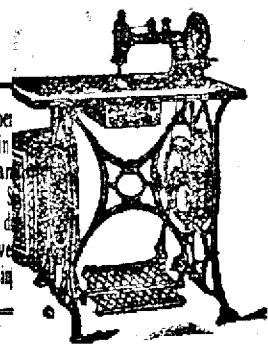
se găsec în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

BALOG GEZA

epozit de biciclete și mașini de cusut, atelier de reparat.
Vârșeț — Versecz, str. Deák Ferencz Nr. 3.
lliale: Becicherecul mare, F6-ut și colțul str. Martinitz.

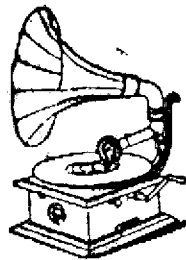
Depozit de totfelul de
mașini de cusut și biciclete
din țară și din străinătate precum și tot-
felul de părți de-ale acestora cu pre-
țuri foarte ieftine.

Atrag tot odată atențiunea on. public asupra
celor mai bune ace ale mele pentru mașini
de cusut.

Reparaturile se efectuează prompt și ieftin.
Garanție pe 6 și 10 ani.

Babós Béla fabricant de instru-
mente muzicale în
Sibiu. (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu.
Cel mai ieftin și cel mai
bun depozit de cumpărat
pentru orice instrumente,
precum: violine, țitere,
clarinete, harmonice,
și totfelul de instrumente
de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de
Gramofoane în diferite mărimi, precum și **Scala-Record.**
Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine.
Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin
ambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

ZOMBOR SANDOR ortoped și fabricant de
instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am
deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri utca nr. 26,
un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor mo-
derne de azi, unde se
pregătesc tot-felul de
instrumente specialiste
și alte mașini de brânză
aceasta și primese și
repararea, - ascuțirea,
reconstruirea și nichelarea
acestora. — Pregătesc
după cel mai nou sis-
tem aranjamente de
hospital, mese pentru

operație și pentru exa-
minare, du'apuri pentru
instrumente speciale și
de legat, precum și
membre artificiale ma-
șini orthopede pentru
umblat și pentru înd-
dreptarea corpului, etc.
Comandele din provin-
cie se execută prompt
și conștiințios.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS brutărie și pregă-
tor de alimente.
:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). :-

Cus-
toasă.

Pâinea întărește inima omului.

Ușoară
de
mistuit.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit)
de ovăș și grâu pentru sănătate, pâine lată
pentru diabetici, pâine de ovăș pentru
reconvalescenți, pâine Graham, prăjituri
cu nuci Graham, pâine de nuci Graham,
pesmet (zwiebak) de nuci Graham, pesmet (zwiebac) de siad
de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici
— și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. —
Cafea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Nutri-
toare.

Produc-
toare de
sânge.

Distins la expoziția internațională a bru-
tarilor în anul 1907, din Budapesta cu
medalia de aur și la expoziția interna-
țională de igienă din Paris cu medalie
de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

Sănătatea este comoră cea mai prețioasă.

Non atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 26.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăuta cunoștință on. public, că mi-am
deschis non atelier de fotografiat în piața Mátyás Király 26
și e aranjat după recerințele timpului modern, provăzut cu cele
mai noi mașinării, stă la dispoziția on. public. — În atelier se
pregătesc fotografii protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin,
aquarel și argint-brom. — Recomand în deosebi spe-
cialele mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regi-
colară am fost distins cu medalie de aur. — De altcun pregă-
tesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.
Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

Cu deosebită stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

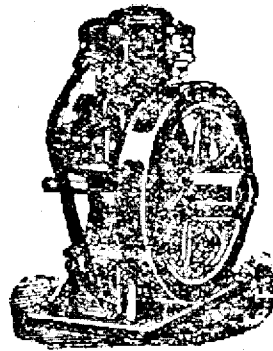
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

— Temesvár-Jószelváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzîn, gaz și uleiul brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzîn și uleiul brut și Arle-
pur p. trierat. Bastimente cu benzîn, pompe-motor.
Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articlii tehnici. Filile magnetice. Unsoar. Material
de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 219. —

Prima fabrică de calapoade și calupe

— (Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár) —

:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. :-

Recomandă **calapoade** și **calupe** foarte
bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se
pune un pond
deosebit. —

Comandele din :-
provință se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețu-
rile cele mai ieftine.
Serviciu excelent.

Decorat cu medalie de Argint la Expoziția Română București 1906.

Onorat Cler român!

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului Cler Român că, la cererea mai multor domni preoți, cari din inimă curată doresc sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut subscrisul, depozitul meu cu tot felul de

● **Pălării preoțești** ●

pe cari la comandă, le trimet ori și unde pe lângă prețurile cele mai convenabile. In deosebi recomand modelul nou de pălării de mătase (păroase) făcut de mine după gustul dlui Dr. Miron E. Cristea, care model prinde bine ori-ce față. Cu permisiunea Domniei Sale l-am și numit

„Model Dr. Cristea“.

Es'e frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui Domn preot acest drăgălaș model.

Tot odată fac cunost Onor. Cler Român, că acest adevăratul „Model Dr. Cristea“ numai la mine se poate procura, căci nici nu le este permis la alte firme al face acest model ci numai mie singur, cumpărând dela alte firme străine aceste pălării va fi numai imitații atât în calitate cât și în format. **Prețul 9 cor. 40 fil.**

Pălării preoțești linse calitate fină 7 cor. Cutia și porto 1 cor. 20 fil., trimit ori și unde cu rambursă sau primind banii înainte, neconvenindu-i vreunui domn preot, pălăria primită se poate înapoia, și momentan restitui paralele.

Fesuri preoțești pentru iarnă, prețul 5 cor.

In speranță că onor. Cler Român va da sprijinul cuvenit unicului pălărier român, și va cumpăra mai bucuos dela firmă română ca dela firme străine, semnez

Cu deosebită stimă:

A. Moșotă,

pălărier român.

Brașov, str. Orfană 3.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă,
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

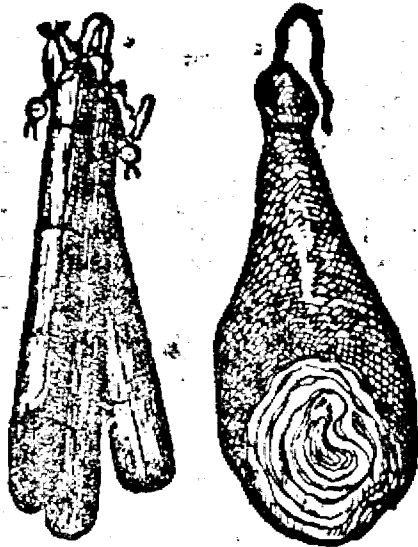
către fabrica de măcelărie și cărnățarie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ — KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23 (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cărnați șuncă	— — —	Ga'antin de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui-șuncă	— — —	Mosaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măieș	— — —	Paranen	— — —	Göttha	— — —
Cărnați p. vânători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cărnaț cu sl. p. vânăt.	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vară	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umplături ș.a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantin de vițel	— — —
Caș de urechi	— — —	Terță de carne	— — —	Pastete de ciuperoi	— — —
Cartaboș negru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de glscă.	— — —

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepționabilă.

Recomandăm preparate proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardetată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a.: carne de vită, de vițel mare și sugător, zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela 8—8 1/2.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru pietrelor și fabrica de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu dia: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszoban, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

● **Artefactele de Granit**
● și **peatră de Var.**

Knott József, Majdán

● Prima fabrică Lugoșană de Cement și
● Intreprindere pentru lucrări de Beton.

● Intreprinzător de clădire.

● Telefon nr. 119.

● Cancelaria Fabricii de Cement și clădire:

LUGOȘ, str. Buzlașului, vis-à-vis de casa vamei

● Artefactele mele sunt aranjate cu
● cele mai nouă mașini sfărâtoare,
● prelucrătoare și lustruitoare de
● peatră și întreprind ori-ce lucrări
● de piatră în granit sau în
● piatră de var. Pe comande furnizez
● în cel mai scurt timp pietrii și lespezi
● de peatră prelucrate. Lucrări de
● sculptorie se pregătesc după desemu-
● nuri cu cea mai mare punctualitate.
● Furnizez: bolovaul, peatră cioplită,
● prund de granit și sfărâmături de
● granit pentru prunduire de drum,
● precum și la tot felul de lucruri de par-
● dositor, pietrii de acoperit și mărginit.

Salcâni (acăți).

1000 buc. 10.000 buc.

70—100 cm. înalți	K 10.—	K 90.—
50—70 „ „	K 8.—	K 70.—
30—50 „ „	K 4.—	K 30.—

Fischer & Comp.
N.-Enyed.